

A ט"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף לט of בבא קמא. Some of the topics we will learn about include.

The Mishnah's Halachah of

שור של פקח שנגח
שור של חרש שוטה וקטן
חייב

If a שור that belonged to a sane person gored an ox that belonged to a mentally incompetent person, such as a deaf-mute, insane person, or a minor, the owner, the פקח, is liable to pay נזק חצי. However, in the reverse ושל חרש שוטה וקטן שנגח שור של פקח פטור

The owner, the חרש שוטה וקטן, is not liable to pay נזק חצי, because

אין מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו

Bais Din does not appoint אפוטרופוס, a guardian, to collect נזק חצי that is only מגופו, from the actual שור.

B

However, בית דין מעמידין להן אפוטרופוס ומעידין להן בפני אפוטרופוס

Bais Din then appoints an אפוטרופוס, and the עדים testify before the אפוטרופוס for each time the שור gores, so that if the שור gores three times, it becomes a שור מועד and then כי הדר נגח

משלם מן העלייה

If the שור gores a fourth time, Bais Din collects the שלם from their קרקע.

The Machlokes רבי מאיר and רבי חכמים regarding משנה

If the שור was transferred to a new jurisdiction, such as from the אפוטרופוס to its original owner, does this change its status from מועד back to תם or not?

The three explanations to the Braisa's Machlokes of

שור של חרש שוטה וקטן שנגח

רבי יהודה מחייב

ורבי יעקב אומר

חצי נזק הוא דמשלם

If the שור of a mentally incompetent person gores another ox, נזק שלם the owner is fully liable for יהודה, while רבי יעקב holds the owner is liable for only נזק חצי.

רבי יהודה's opinion of

צד תמות במקומה עומדת

A שור also retains its former status of תם, and we view each half separately, in that if the owner provided שמירה פחותה, minimal protection for the שור, he must pay נזק חצי, as a תם, because שמירה פחותה is not sufficient for a תם, but he is not liable to also pay שלם נזק, because שמירה פחותה is sufficient for a מועד.

A

שור של פקח שנגח
שור של חרש שוטה וקטן
חייב

ושל חרש שוטה וקטן שנגח
שור של פקח
פטור

אין מעמידין אפוטרופוס לתם
לגבות מגופו

B

בית דין מעמידין להן
אפוטרופוס
ומעידין להן
בפני אפוטרופוס

רשות משנה

שור של חרש שוטה וקטן
שנגח

רבי יעקב מחייב
רבי יהודה חצי נזק

צד תמות
במקומה עומדת

1 So let's review ...

Zugt Di Mishnah

שור של פקח שנגח
שור של חרש שוטה וקטן
חייב

If a שור that belonged to a sane person gored an ox that belonged to a mentally, incompetent person, such as a deaf-mute, insane person, or a minor, the owner, the פקח, is liable to pay נזק.

However, in the reverse,

ושל חרש שוטה וקטן שנגח
שור של פקח
פטור

If a שור that belonged to a mentally incompetent person, gored an ox that belonged to a sane person, the owner, the חרש שוטה וקטן, is not liable to pay נזק, because as the Gemara explains, the Mishnah holds

אין מעמידין אפוטרופוס לתם
לגבות מגופו

Bais Din does not appoint a guardian to collect נזק, which can only be collected from the actual שור, because as Rashi explains

אין בית דין נוקמים
אלא לנכסים שיש להם אחריות

Bais Din only collects debts from קרקע, non-moveable assets, but not from מטלטלין, moveable assets, such as a שור.

However,

שור של חרש שוטה וקטן שנגח
בית דין מעמידין להן אפוטרופוס
ומעידין להן בפני אפוטרופוס

If the שור of a mentally incompetent person gores even once, Bais Din does appoint an אפוטרופוס to guard it, and for the עדים to testify before the אפוטרופוס for each time the שור gores. If the שור then gores three times, it becomes a שור מועד, so that

כי הדר נגח
משלם מן העלייה

If the שור gores a fourth time, Bais Din collects שלם from their קרקע.

1

מלך

שור של פקח שנגח שור של חרש שוטה וקטן חייב

If a שור that belonged to a sane person gored an ox that belonged to a mentally, incompetent person such as a deaf-mute, insane person, or a minor, the owner, the פקח, is liable to pay נזק.

ושל חרש שוטה וקטן שנגח שור של פקח פטור

חצי נזק, חרש שוטה וקטן, is not liable to pay נזק, because as the Gemara explains, the Mishnah holds

אין מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו

חצי נזק, Bais Din does not appoint a guardian to collect נזק, which can only be collected from the actual שור

אין בית דין נוקמים אלא לנכסים שיש להם אחריות

שור של חרש שוטה וקטן שנגח בית דין מעמידין להן אפוטרופוס ומעידין להן בפני אפוטרופוס

If the שור of a mentally incompetent person gores once, Bais Din appoints an אפוטרופוס to guard it and עדים to testify before the אפוטרופוס for each time the שור gores.

If the שור then gores three times, it becomes a שור מועד, therefore...

כי הדר נגח משלם מן העלייה

If the שור gores a fourth time, Bais Din collects שלם from their קרקע.

2 However, if after the שור became a מועד through the אפוטרופוס, נתפקח החרש, נשתפה השוטה והגדיל הקטן חזר לתמותו דברי רבי מאיר The deaf-mute was healed; the insane became sane; the minor matured; רבי מאיר holds that the שור reverts to the status of a תם, for which the owner pays only נזק חצי, because, as Rashi explains רבי מאיר holds רשות משנה The שור's transfer to a new jurisdiction - in this case, from the אפוטרופוס back to its original owner - changes its status from מועד back to תם. רבי יוסי disagrees and says הרי הוא בחזקתו The שור remains a מועד, for which the owner pays שלם נזק, because רשות אינו משנה The שור's transfer to a new jurisdiction does not change its status.
=====

3 The Gemara teaches that the Mishnah's Halachah of אין מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו Is actually a Machlokes תנאים in the following Braisa: שור שנתחרשו בעליו ושנשתטו בעליו ושהלכו בעליו למדינת הים If an ox whose owner either became a deaf-mute, insane, or traveled overseas, goes another ox; יהודה בן נקוסא אמר סומכוס הרי הוא בתמותו עד שיעידו בו בפני הבעלים As the Gemara explains הרי הוא בתמימותו דלא מחסרינן ליה Bais Din does not collect חצי נזק from the actual שור תם of incompetent people, because he holds אין מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו While the חכמים say מעמידין להן אפוטרופין ומעידין בהן בפני אפוטרופין Bais Din does collect חצי נזק from the actual שור תם, if the אפוטרופוס, because they hold מעידים עדים מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו

However, they both do agree that מעמידין אפוטרופוס לתם דכי הדר נגח משלם מן העלייה
=====

2 If after the שור became a מועד through the אפוטרופוס, נתפקח החרש נשתפה השוטה והגדיל הקטן The deaf-mute was healed; the insane became sane; the minor matured; רבי יוסי רבי מאיר הרי הוא בחזקתו הרי הוא בחזקתו The שור remains a מועד, for which he pays שלם נזק, כשות אינו משנה The שור's transfer to a new jurisdiction does not change its status. חזר לתמותו חזר לתמותו The שור reverts to a תם, and he pays only חצי נזק, כשות משנה The שור's transfer to a new jurisdiction - from the אפוטרופוס back to its original owner changes its status

3 The Mishnah's halachah of אין מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו Is a Machlokes תנאים

שור שנתחרשו בעליו ושהלכו בעליו למדינת הים If an ox whose owner either became a deaf-mute, insane, or traveled overseas, goes another ox;

יהודה בן נקוסא אמר סומכוס הרי הוא בתמותו עד שיעידו בו בפני הבעלים As the Gemara explains הרי הוא בתמותו עד שיעידו בו בפני הבעלים Bais Din does not collect חצי נזק from the actual שור תם, if the אפוטרופוס, because they hold מעידים עדים מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו While the חכמים say מעמידין להן אפוטרופין ומעידים בהן בפני אפוטרופין Bais Din does collect חצי נזק from the actual שור תם, because they hold מעידים עדים מעמידין אפוטרופוס לתם לגבות מגופו

However, they both do agree that מעמידין אפוטרופוס לתם דכי הדר נגח משלם מן העלייה

4 The Gemara proceeds to discuss a Machlokes in a Braisa:
 שור של חרש שוטה וקטן שנגח
 רבי יהודה מחייב
 ורבי יעקב אומר
 חצי נזק הוא דמשלם
 If the שור of a mentally incompetent person gores another
 ox, רבי יהודה holds the owner is fully liable for נזק שלם
 while רבי יעקב holds the owner is only liable for חצי נזק.

The Gemara asks; why does רבי יעקב hold that for a שור
 מועד he pays only חצי נזק?
 אי דעבדי ליה שמירה
 כלל כלל לא בעי לשלומי
 If he did guard the שור, he is not liable to pay anything;
 ואי דלא עבדי ליה שמירה
 כוליה נזק בעי שלומי
 And if he did not guard the שור, he is liable to pay for the
 complete היזק?
 And in what is their Machlokes?

4 שור של חרש שוטה וקטן שנגח
 If the שור of an incompetent person gores another ox

רבי יעקב
**חצי נזק
 הוא דמשלם**

רבי יהודה
**מחייב
 נזק שלם**

Why does a שור מועד pays only חצי נזק?

ואי דלא עבדי ליה
 שמירה
 כוליה נזק בעי שלומי
 And if he did not guard
 the שור, he is liable to pay
 for the complete היזק?

אי דעבדי ליה שמירה
 כלל כלל
 לא בעי לשלומי
 If he did guard the שור,
 he is not liable to pay
 anything;

And in what is their Machlokes?

5 The Gemara offers three explanations:
 1.
 לא רבא says
 לא פליגי
 There is actually NO Machlokes;
 מה שמחייב רבי יהודה
 פירש רבי יעקב
 רבי merely clarifies יהודה's statement.
 And the Braisa is discussing a case of
 במועד
 דעבדי שמירה פחותה
 ולא עבדי ליה שמירה מעולה
 A שור מועד whose owner provided only minimal protection, but did not provide superior protection.
 And they both hold
 משלם חצי נזק
 He pays only חצי נזק, but not שלם נזק, because,
 סבר לה כרבי יהודה דאמר
 צד תמות במקומה עומדת
 רבי יהודה holds like רבי יהודה that half of the שור מועד retains its former status of תם, and we view each half separately.
 Therefore;
 He is פטור for the מועד, because
 סבר לה כרבי יהודה דאמר
 מועד סגי ליה בשמירה פחותה
 רבי also agrees with רבי יהודה in that for a שור מועד, even minimal protection is sufficient.
 But he is חייב for the תם, because a תם שור requires שמירה מעולה, superior protection - which he did not provide - and they both hold like the חכמים in the previous Braisa that
 מעמידין אפוטרופוס לתם
 לגבות מגופו
 In this case therefore, even a מועד pays only חצי נזק.

5

1
 רבא
לא פליגי
מה שמחייב רבי יהודה
פירש רבי יעקב
merely clarifies יהודה's statement.
 And the Braisa is discussing a case of
במועד
דעבדי שמירה פחותה
ולא עבדי ליה שמירה מעולה
whose owner provided only minimal protection, but did not provide superior protection
 And they both hold
משלם חצי נזק
 סבר לה כרבי יהודה דאמר
צד תמות במקומה עומדת
Half of the שור מועד retains its former status of תם, and we view each half separately.

Therefore is	But he is
פטור מצד מועד	חייב מצד תם
סבר לה כרבי יהודה דאמר	שמירה מעולה שור תם
מועד	which he did not provide
סגי ליה בשמירה פחותה	and both hold like the חכמים
	מעמידין אפוטרופוס לתם
	לגבות מגופו
<i>For a מועד, even minimal protection is sufficient.</i>	
	<i>Therefore even a מועד pays only חצי נזק.</i>

6

2.

says אביי פליגי

There IS a Machlokes.

However, the Braisa is discussing a case of במועד ולא נטריה כלל

A שמייה שור whose owner did not provide any מועד; AND

סבר לה כרבי יהודה בחדא

צד תמות במקומה עומדת

שור מועד רבי יעקב agrees with רבי יהודה in that half of the מועד retains its former status of תם, and we view each half separately.

However, the Machlokes is as follows:

רבי יהודה holds

משלם נזק שלם

And as Rashi explains

חצי מן העלייה

וחצי מגופו

He pays for half the damages from other assets, as a מועד, because he did not provide even פחותה as required;

and half the damages from the actual שור, as a תם, even though it became a מועד, because

צד תמות במקומה עומדת

And this half he pays מגופו even though it belongs to a חרש

because רבי יהודה holds וקטן

מעמידין אפטרופוס לתם

לגבות מגופו

While רבי יעקב holds

משלם חצי נזק מן העלייה

He pays only half the damages from other assets for the צד

מועד, but not נזק שלם even though it was a מועד, because he

holds as רבי יהודה regarding

צד תמות במקומה עומדת

And theoretically the חצי נזק is to be collected מגופו,

but since in this case it belongs to a חרש שוטה וקטן, Bais

Din does not collect מגופו because he disagrees with רבי

יהודה and holds

אין מעמידין אפטרופוס לתם

לגבות מגופו

6

2

אביי

פליגי

However, the Braisa is discussing a case of

במועד ולא נטריה כלל

A שמייה שור whose owner did not provide any מועד; and

סבר לה כרבי יהודה בחדא

צד תמות במקומה עומדת

שור מועד רבי יעקב agrees with רבי יהודה in that half of the מועד

retains its former status of תם, and we

view each half separately.

ופליג עליה בחדא

רבי יהודה

משלם נזק שלם

And as Rashi explains

חצי מן העלייה – וחצי מגופו

And half from the actual שור, as a תם, because

צד תמות במקומה עומדת

He pays half from other assets, as a מועד, because he did not provide even פחותה as required

And this half he pays מגופו even though it belongs to a חרש שוטה וקטן - because רבי יהודה holds

מעמידין אפטרופוס לתם לגבות מגופו

רבי יעקב

משלם חצי נזק מן העלייה

He pays only half the damages from other assets for the מועד,

but not נזק שלם even though it was a מועד - because

צד תמות במקומה עומדת

And theoretically the חצי נזק for תם is to be collected מגופו,

but since in this case it belongs to a חרש שוטה וקטן

Bais Din does not collect מגופו - because. . .

אין מעמידין אפטרופוס לתם לגבות מגופו

7

3.
 רשות משנה איכא בינייהו
 This Machlokes is the same as the Machlokes in the סיפא
 of our Mishnah regarding רשות משנה, and the Braisa
 discusses a case
 כגון דהוה מועד
 ונתפקח החרש ונשתפה השוטה והגדיל הקטן
 The שור became a מועד through the אפוטרופוס, and the
 owner then became competent;
 רבי יהודה holds
 נזק שלם
 Because
 רשות אינו משנה
 The שור remains a מועד.

 While רבי יעקב holds
 חצי נזק
 Because
 רשות משנה
 The שור becomes a תם.

7

3

רשות משנה איכא בינייהו
 This Machlokes is the same as the Machlokes in the
 סיפא of our Mishnah regarding רשות משנה,
 and the Braisa discusses a case

כגון דהוה מועד
ונתפקח החרש ונשתפה השוטה
והגדיל הקטן
 The שור became a מועד through the אפוטרופוס
 and the owner then became competent

<p>רבי יעקב</p> <p>חצי נזק</p> <p>Because</p> <p>רשות משנה The שור becomes a תם.</p>	<p>רבי יהודה</p> <p>נזק שלם</p> <p>Because</p> <p>רשות אינו משנה The שור remains a מועד.</p>
--	--